

DE VLAAMSE MINISTER VAN OMGEVING, NATUUR EN LANDBOUW

NOTA AAN DE LEDEN VAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Afsluiting van het financieel jaar 2013 van de nv Aquafin in uitvoering van artikel 5bis van de overeenkomst van 10 november 1993 tussen de nv Aquafin en het Vlaamse Gewest

1. SITUERING

Artikel 5bis van de overeenkomst van 10 november 1993 tussen het Vlaamse Gewest en de nv Aquafin bepaalt dat de nv Aquafin het Vlaamse Gewest vóór 1 juni van elk financieel jaar een financieel verslag van het vorig financieel jaar moet voorleggen. Dit moet de gegevens bevatten die in hetzelfde artikel worden opgesomd. Meer bepaald moeten in het financieel verslag de vergoedingen, verschuldigd voor het betrokken jaar, worden verantwoord.

Dit financieel verslag moet, samen met het advies van de Economisch Toezichthouder (EnT), bezorgd worden aan het Vlaamse Gewest, dat het moet goedkeuren of om de toepassing van de in artikel 55.3 van de overeenkomst opgenomen geschillenprocedure moet vragen. Goedkeuring houdt in dat de facturatie, inclusief de eventuele verrekening van het saldo voor het betrokken financieel jaar, definitief wordt aanvaard, onverminderd latere herzieningen inzake fiscaliteit en andere aanpassingen die niet bekend waren op het ogenblik van de verslaggeving. Het financieel verslag wordt door het Vlaamse Gewest aan het Vlaams Parlement overgemaakt ter informatie.

Op 28 mei 2014 heeft de nv Aquafin het financieel jaarverslag 2013 aan de EnT bezorgd.

De wijze van beoordelen die door de EnT werd ingezet bij de beoordeling van het financieel verslag 2012, wordt thans verdergezet. Dit houdt in dat de werkingskosten werden beoordeeld op hoofdlijnen. Bovendien wordt in 2013 geen uitspraak gedaan over de redelijkheid van de kosten. Aan de basis hiervan ligt de conceptnota "Begrotingsmodel Aquafin nv" die op 7 juni 2013 door de Vlaamse Regering werd goedgekeurd. Het werken op hoofdlijnen maakt dat er binnen de EnT ruimte gecreëerd wordt om het toezicht te oriënteren op de sturing van toekomstige kosten.

Voorafgaand aan het advies werd op 24 oktober 2014 het ontwerpadvies ter wederwoord voorgelegd aan de nv Aquafin. De reactie van de nv Aquafin van 14 november 2014 is in overweging genomen bij het opmaken van het definitieve advies.

Het verslag van de nv Aquafin over het financieel jaar 2013 gaat als bijlage 1. De bijlage bij dit financieel verslag 2013 gaat als bijlage 2. Het advies van de EnT gaat als bijlage 3. Het advies geeft een beoordeling van de redelijkheid van de door de nv Aquafin aangehaalde vergoedingen en formuleert een voorstel tot definitieve afsluiting van het financieel jaar 2013.

1.1 Vergoeding 2013 van de nv Aquafin

A. Werkingsuitgaven

De werkingsuitgaven omvatten de hoofdkantoorkosten, de exploitatiekosten, de financieringskosten en de vergoeding op het eigen vermogen. Voor 2013 factureerde de nv Aquafin aan de exploitanten van een openbaar waterdistributienetwerk (exploitanten) voor deze uitgaven 256.891.070 euro (excl. BTW).

B. Investeringsuitgaven

De investeringsuitgaven omvatten:

- de jaarlijkse vergoeding van de in de voorgaande jaren opgeleverde:
 - projecten IP/OP;
 - projecten vervangingsinvesteringen elektromechanica;
 - projecten verbeteringen en aanpassingen;
- de jaarlijkse vergoeding van de in het verleden aangekochte VMM-installaties;
- de eerste vergoedingsschijf van de aannemingskosten van de nieuw opgeleverde IP/OP-projecten en de eenmalige kosten voor deze nieuwe opleveringen;
- de nagekomen kosten van de in het verleden opgeleverde IP/OP-projecten;
- de eerste vergoedingsschijf van de vervangingsinvesteringen elektromechanica 2013;
- de eerste vergoedingsschijf van de verbeteringen en aanpassingen 2013.

Volgens het financieel jaarverslag van de nv Aquafin werd voor 2013 aan de exploitanten voor deze investeringsuitgaven 140.309.535 euro (excl. BTW) gefactureerd.

C. Saneringscontracten

Bedrijven kunnen voor de sanering van hun bedrijfsafvalwater dat geloosd wordt op de riolering, een contract afsluiten met de nv Aquafin. De kosten die de nv Aquafin maakt voor de sanering van het bedrijfsafvalwater van de bedrijven waarmee het een contract afsloot, mag ze niet doorrekenen aan de exploitanten. Voor 2013 werd de factuur verminderd voor een bedrag van 5.426.565 euro.

D. Contract BMWB

Voor de sanering van Vlaams afvalwater in de Brusselse zuiveringsstations werd in 2013 een bedrag van 7.883.262 euro gefactureerd.

1.2 Redelijkheid van de kosten overeenkomstig artikel 43 van de beheersovereenkomst.

In het advies van de EnT worden volgende voorstellen geformuleerd ter definitieve afsluiting van het financieel jaar 2013.

A. Werkingsuitgaven: 256.880.786 euro (excl. BTW)

Met betrekking tot de werkingskosten heeft de EnT zoals aangegeven een budget- en trendanalyse op hoofdlijnen uitgevoerd. Via deze analyses wordt aangegeven in welke mate de vaststellingen in eerdere adviezen met betrekking tot de redelijkheid overeenkomen met de vaststellingen in het kader van de beoordeling van de kosten 2013.

Met betrekking tot het niet-aanrekenen van verwijlrenten aan de watermaatschappijen door de nv Aquafin adviseert de EnT een inhouding van 10.284 euro. Rekening houdend met de argumentatie van Aquafin (facturen zijn later ontvangen door de watermaatschappijen door

tussenliggende feestdagen of er zijn afspraken gemaakt om andere facturen eerder te betalen) wordt de voorgestelde inhouding niet weerhouden.

B. Investeringsuitgaven: 140.309.535 euro (excl. BTW)

De EnT beoordeelt de projectgebonden kosten op hun redelijkheid bij iedere oplevering. De EnT hanteert de beheerovereenkomst als kader voor deze beoordeling, waarbij niet alleen gekeken wordt naar de letter van de beheerovereenkomst maar ook uitvoering gegeven wordt aan de geest van deze overeenkomst. Alleen de bewezen en goedgekeurde kosten factureert de nv Aquafin door aan de exploitanten. De EnT controleert dit bij het voorleggen van de kwartaalvorderingen. In dit kader heeft de EnT een bedrag van 140.309.535 euro goedgekeurd. Dit bedrag is eveneens doorgerekend door Aquafin aan de drinkwatermaatschappijen en bestaat uit volgende categorieën:

Investeringsuitgaven opgeleverd in het verleden	120.315.480 euro
Projecten opgeleverd in 2013	15.047.448 euro
Nagekomen kosten voor projecten opgeleverd in het verleden	1.213.326 euro
Vervangingsinvesteringen en Verbeteringswerken	539.640 euro
Aankopen gronden VMM activa	3.193.641 euro
Totaal	140.309.535 euro

In het advies van EnT worden alleen de bedragen opgenomen die door EnT geattesteerd zijn en bijgevolg niet betwist. Hangende betwistingen zijn niet opgenomen in het advies. Diverse bedragen zijn betwist, waarvoor in het boekjaar wel budget voorzien was, dat dus niet aangewend is.

Deze betwiste bedragen kunnen in twee categorieën uitgesplitst worden:

- Bedragen die gerelateerd zijn aan kosten die gefactureerd werden naar aanleiding van opleveringen (artikel 15 van de beheerovereenkomst)

In het financieel verslag van Aquafin werd volgend overzicht opgenomen wat betreft deze categorie van projecten:

Niet aanvaarde projecten		Totaal investering	Totaal facturatie	
97.248B	Vilvoorde	7.461.583	662.600	(2)
20.327	Kruikebeke (betwist gedeelte)	215.460	7.182	(1)
22.669	Antwerpen	652.070	39.009	(1)
21.859	Mesen (betwist gedeelte)	25.285	843	(1)
20.286-GA-GB	Wielsbeke	6.209.653	494.913	(3)
22.049	Oostrozebeke	851.429	55.646	(3)
20.141	Kortrijk	694.777	64.010	(1)
Totaal		16.110.256	1.324.202	

- (1) Voor deze projecten is ondertussen een oplossing uitgewerkt en de kosten worden doorgerekend in een financieel jaar na 2013.
- (2) Dit project blijft een hangende discussie met betrekking tot de verdeling tussen gemeentelijk en bovengemeentelijk programma. Dit dossier zal behandeld worden naar aanleiding van een volgende afsluiting.
- (3) De bespreking over dit dossier loopt nog. Dit dossier zal eveneens behandeld worden naar aanleiding van een volgende afsluiting.

- Bedragen die gerelateerd zijn aan projecten die vorige jaren opgeleverd zijn (de nagekomen kosten)

In het financieel verslag van Aquafin werd aangegeven dat vanaf het vierde kwartaal 2012 tot en met het vierde kwartaal 2013 voor een waarde van 3.728.066,62 euro aan doorgerekende kosten niet aanvaard werden, wat betekent dat in 2013 een bedrag van 1.322.235 euro niet doorgerekend mocht worden. Het bedrag aan facturatie is lager, gezien de gespreide facturatie van diverse van de doorgerekende kosten.

Het negatief advies van de EnT was gebaseerd op volgende argumenten:

- het te laat doorrekenen van de nagekomen kosten.

Hiervoor wordt verwezen naar artikel 15.5 van de beheersovereenkomst, terwijl Aquafin verwijst naar de redelijkheid van de kosten volgens artikel 43 van de beheersovereenkomst. Aquafin heeft eveneens geargumenteerd dat er voor bepaalde kosten een afwijking moet zijn ten opzichte van de vooropgestelde twaalf maanden. Dit heeft ondertussen aanleiding gegeven tot een ontwerp van protocol waarbij een periode van vijf jaar voor indiening van facturen naar voor geschoven wordt. De verworpen kosten zijn nu getoetst aan dit ontwerp van protocol.

- het onvoldoende provisioneren van de kosten.

Om de kosten te verwerpen wordt ook uitgegaan van een definitie van provisie waarbij het voorziene bedrag exact het gefactureerde betreft. Dit standpunt is ondertussen aangepast in voornoemd protocol, zodat bedragen worden goedgekeurd voor maximaal 105% van de genomen provisie. Bijgevolg moeten ook deze kosten opnieuw geëvalueerd worden.

Verder moet nog duidelijkheid gegeven worden wat betreft de beplantingsdossiers die in het vierde kwartaal van 2012 en in de loop van 2013 werden ingediend voor een bedrag van 214.632,41 euro. Deze werden in het verleden als een apart opleveringsdossier ingediend. De EnT heeft nu een gewijzigde visie en wenst deze als nagekomen kosten bij het opleveringsdossier van het overeenkomstig zuiveringsstation te behandelen.

Analyse van nagekomen kosten en toetsing aan het voorlopig protocol

Het totaal bedrag aan ingehouden nagekomen kosten uit het vierde kwartaal 2012 en 2013 bedraagt 3.513.434,21 euro. Naast deze nagekomen kosten werd over dezelfde periode 214.632,41 euro aan beplantingsdossiers niet goedgekeurd. In totaal bedraagt dit 3.728.066,62 euro.

Gezien de gewijzigde visie van de EnT wordt een bedrag van 214.632,41 euro voor beplantingsdossiers alsnog goedgekeurd.

Om de nagekomen kosten te toetsen aan het voorstel van het protocol voor nagekomen kosten, wordt het resterende bedrag van 3.513.434,21 euro onderverdeeld in twee hoofdcategorieën:

- kosten ingediend in een periode van meer dan vijf jaar na indiening van het overeenkomstige opleveringsdossier: 437.446,98 euro;
- kosten ingediend in een periode van minder dan vijf jaar na indiening van het overeenkomstige opleveringsdossier: 3.075.987,23 euro, bestaande uit volgende subcategorieën:
 - volgens het ontwerp van protocol kunnen de eenmalige kosten verbonden aan grondinnames ingediend worden. De eenmalige kosten, ingediend binnen een periode van minder dan vijf jaar na indiening van het opleveringsdossier, worden bijgevolg alsnog goedgekeurd voor een bedrag van 414.532,71 euro;
 - gezien de EnT hier een rechtzetting beoogt uit het verleden, wordt deze categorie niet getoetst aan het protocol maar alsnog goedgekeurd voor een bedrag van 33.129,55 euro;

- in 2011 wijzigde de EnT haar standpunt inzake de accuraatheid van provisielijsten. Gezien deze regelgeving voordien niet van toepassing was, worden de nagekomen kosten gerelateerd aan opleveringsdossiers ingediend tot en met 2011 niet getoetst aan het ontwerp van protocol maar alsnog goedgekeurd: 1.534.488,01 euro;
- kosten die niet geprovisioneerd waren, waar geen verantwoording voor werd ingediend en die gerelateerd zijn aan opleveringsdossiers ingediend na 2011, worden conform het ontwerp van protocol definitief ingehouden: 104.632,95 euro;
- de kosten waarvoor Aquafin een verantwoording toegevoegd had, worden als overgangsmaatregel alsnog goedgekeurd: 955.062,43 euro;
- kosten die onvoldoende geprovisioneerd werden, worden volgens het ontwerp van protocol aanvaard voor een bedrag tot maximaal 105% van de provisie. Als gevolg van deze maatregel wordt van het investeringsbedrag van 34.141,58 euro een bedrag van 10.064,31 euro ingehouden en 24.077,27 euro alsnog goedgekeurd.

Samengevat wordt 3.175.922,38 euro aan investeringsbedragen alsnog goedgekeurd, bestaande uit 2.961.289,97 euro nagekomen kosten en 214.632,41 euro beplantingsdossiers.

In totaal worden volgende investeringsbedragen definitief ingehouden: 552.144,24 euro.

Deze regularisatie zal aanleiding geven tot een bijkomende facturatie van 1.358.875 euro in 2016. Dit bedrag houdt rekening met de gespreide facturatie van de diverse kostensoorten. De opgenomen bedragen houden rekening met de facturatie voor de jaren 2012/2013 tot en met 2016, er van uitgaande dat deze in 2016 gefactureerd worden. De resterende bedragen moeten in het gewone facturatieproces opgenomen worden.

C. Saneringscontracten: 5.426.565 euro (excl. BTW)

De nv Aquafin crediteerde 5.426.565 euro (excl. BTW) aan de watermaatschappijen. De EnT stelt vast dat dit bedrag overeenstemt met de inkomsten van de facturaties aan de industrie, zoals aangegeven in het financieel verslag.

D. BMWB-contract: 7.883.262 euro (excl. BTW)

De Brusselse Maatschappij voor Waterbeheer (BMBW) factureerde in 2013 7.883.262 euro (excl. BTW) aan de nv Aquafin. De EnT stelt vast dat de aanrekeningspercentages correct zijn toegepast.

Rekening houdende met het advies van de EnT kunnen volgende bedragen aanvaard worden.

- *werkingsuitgaven: 256.891.070 euro (excl. BTW)*
- *investeringsuitgaven: 141.668.410 euro (excl. BTW)*
- *saneringscontracten: -5.426.565 euro (excl. BTW)*
- *BMBW-contract: 7.883.262 euro (excl. BTW)*

2. BUDGETTAIRE WEERSLAG

Het voorstel van beslissing heeft een beperkte weerslag op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap. Door het verwerpen van een investeringsbedrag van 552.144 euro neemt het door Aquafin te factureren bedrag aan de drinkwatermaatschappijen af. Dit zal worden verrekend bij de uitkering van de toelage aan de drinkwatermaatschappijen. Deze kost moet daarnaast worden geabsorbeerd door het eigen vermogen van de nv Aquafin maar was al geprovisioneerd bij opstelling van de resultatenrekening en de bijhorende dividenduitkering over het boekjaar 2013.

Het advies van de Inspectie van Financiën van 18 oktober 2016 gaat als bijlage 4. De Inspectie van Financiën adviseert om de nagekomen kosten voor de beplantingsdossiers in te houden. Het betreft hier echter kosten die binnen een termijn van vijf jaar na indiening van het opleveringsdossier zijn ingediend (zie alinea 3.1.4 van het advies van EnT) en dus voldoen aan de in het ontwerp van protocol vooropgestelde termijn.

Het akkoord van de Vlaamse minister van begroting van 10 november 2016 gaat als bijlage 5. De extra goedgekeurde investeringsbedragen kunnen opgevangen worden binnen de op het budgetoverleg afgesproken investeringsmachtiging. De extra facturatie kan worden opgevangen binnen het op het budgetoverleg goedgekeurde facturatiebudget.

3. WEERSLAG OP HET PERSONEELSBESTAND EN DE PERSONEELSBUDGETTEN

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het personeelsbestand of op de personeelsbudgetten van de Vlaamse Gemeenschap.

4. WEERSLAG OP DE LOKALE BESTUREN

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op de lokale besturen.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist, overeenkomstig artikel 5bis van de overeenkomst van 10 november 1993 tussen de nv Aquafin en het Vlaamse Gewest, haar goedkeuring te hechten aan het financieel verslag van de nv Aquafin over het financieel jaar 2013 ten bedrage van:

- werkingsuitgaven: 256.891.070 euro (excl. BTW)
- investeringsuitgaven: 141.668.410 euro (excl. BTW)
- saneringscontracten: -5.426.565 euro (excl. BTW)
- BMWB-contract: 7.883.262 euro (excl. BTW)

Joke SCHAUVLIEGE
Vlaams minister van Omgeving,
Natuur en Landbouw